

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 486
din 10.06.2020

Dosar nr: 689/2019

Petiția nr: 5881/07.10.2019

Petentă: Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre

Reclamați: Centrul Cultural Toplița

Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș

Obiect: discriminare prin instigare la ură pe criteriu etnic.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentă

1. Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre, cu adresa de corespondență în mun. Sfântu-Gheorghe, str. Martinovics Ignac nr.2, jud. Covasna

Numele și domiciliul reclamaților

2. Centrul Cultural Toplița, cu sediul în loc. Toplița, Str. N. Bălcescu nr. 55-57, jud. Harghita
3. Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș, cu sediul în Sfântu Gheorghe, Str. Grof Miko Imre nr. 2, jud. Harghita

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Petenta reclamă faptul că, în cadrul Universității de Vară de la Izvoru-Mureșului, ediția a XVII-a, care s-a desfășurat în perioada 11-17 august 2019, organizatorii au săvârșit fapte de discriminare prin instigare la ură pe criteriu etnic.

III. Citarea părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

6. Părțile au fost citate pentru data de 01.11.2019 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 5881/07.10.2019, petenta reclamă faptul că, în cadrul Universității de Vară de la Izvoru-Mureșului, ediția a XVII-a, care s-a desfășurat în perioada 11-17 august 2019, organizatorii au săvârșit fapte de discriminare prin instigare la

ură pe criteriu etnic. Cu această ocazie, s-a discutat despre tema magharilor din zonele Harghita, Covasna și Mureș, susținându-se, prin discuțiile purtate, că cetățenii de etnie română din zonele menționate sunt segregati și nu sunt tratați în același mod ca și cetățenii români de etnie maghiară.

Pentru a aborda această temă, la eveniment au fost invitate persoane cunoscute în special pentru activitățile și manifestările lor antimaghiare, fără a se prezenta și o opinie contrară. Petenta consideră că aceste manifestări au reieșit în mod evident din cele scrise pe site-ul „dantanasa.ro,, unde administratorul site-ului redă textul rezoluției formulate prin următoarele puncte:

„Situția dramatică a românilor din județele Covasna, Harghita și parțial Mureș care sunt expuși în continuare unui proces de deznaționalizare metodică și sistematică, precum și de segregare etnică din cauza politicii autorităților locale și a unor organizații maghiare, dar și ca urmare a dezinteresului autorităților statului român;

Perpetuarea fenomenului de neînvațare a limbii române în cadrul sistemului național de educație, de către elevii maghiari, ceea ce favorizează segregarea pe criterii etnice și acumularea unor tensiuni nefirești în relațiile interetnice;

Existența pe teritoriul statului român a unor procese continue de maghiarizare, uneori forțată, la care sunt supuși etnici români în unele zone ale țării, acceptate tacit de autoritățile statului român;”

8. Referitor la românii din județele Covasna, Harghita și Mureș se cere următoarele:

“• finanțarea unor măsuri pentru consolidarea suveranității statului român pe întreg teritoriul național, pentru înlăturarea pericolului instaurării co-suveranității altui stat în diverse regiuni ale României, măsuri precum infrastructura transcarpatică - căi ferate și autostrăzi, consolidarea elitelor profesionale de limbă română și dezvoltarea economică a zonelor în care există acest risc;

• asigurarea respectării statutului, rolului și funcțiilor limbii române ca limbă oficială în activitatea instituțiilor administrației publice locale, inclusiv prin amendarea normelor care aduc atingere acestui statut în teritoriu;

• adoptarea unor măsuri urgente de monitorizare a modului în care se realizează procesul didactic de învățare a limbii române în clasele cu predare în limba maghiară;

• examinarea de către Avocatul Poporului, în regim de urgență, a constituționalității Codului Administrativ, adoptat de Guvern prin Ordonanță de Urgență, în urma presiunilor UDMR, în vederea sesizării Curții Constituționale;

• stoparea procesului de maghiarizare a românilor romano-catolici din județele din Moldova și sprijinirea păstrării identității românești a acestora.

• contracararea fermă a oricăror acțiuni prin care se urmărește maghiarizarea românilor sau a populațiilor de altă etnie, pe teritoriul statului român”

Formularea unei asemenea rezoluții către Administrația Prezidențială, Parlament și Guvernul României, este considerat de petentă un gest prin care se incită la ură și induce în eroare cetățenii de etnie română, deoarece se creează o imagine falsă despre situația/traiul etnicilor români din zonele Harghita, Covasna, care au aceleași drepturi depline ca și cetățenii de etnie maghiară din zonă.

Susținerile reclamațiilor

9. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr.6492/30.10.2019, reclamatul Centrul Cultural

Toplița Tematica arată că tematica ce face obiectul sesiunii a fost „Provocări și priorități privind păstrarea și afirmarea identității naționale a românilor din județele Covasna și Harghita,, Acțiunea „Români pentru români”. Capcanele Codului Administrativ!”, și nicidecum una de instigare la ură. Acest lucru reiese din invitația și programul oficial, care a fost și publicat în mass-media. Moderatorul acestei tematici a fost prof. Univ. Dr. , iar conferențiarii invitați au fost (prefectul jud. Harghita), (prefectul jud. Covasna), și (Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș), deputatul și senatorul (Partidul Mișcarea Populară), (Asociația Civică pentru Demnitate în Europa), dr. (Asociația „Calea Neamului”), pr. (Asociația „Voievozii Munților”) ș.a. Reclamatul arată că nu are cunoștință ca vreunul dintre participanți să fi avut interdicția de a conferenția, sau să fi suferit vreo condamnare care să îi împiedice dreptul de a participa la o adunare publică unde să-și exprime punctele de vedere.

10. Reclamatul susține că formularea din petiție - „Situația dramatică a românilor din județele Covasna, Harghita și Mureș care sunt expuși în continuare unui proces de deznaționalizare metodică și sistematică, precum și de segregare etnică din cauza politicii autorităților locale și a unor organizații maghiare, dar și ca urmare a dezinteresului autorităților statului român” este inexactă și tendențioasă și că ar trebui luată în considerare doar formularea oficială a tematicii.

11. Lucrările Universității de Vară de la Izvoru Mureșului au fost deschise, putând participa orice persoană interesată. Cât privește neinvitarea unor anumite persoane sau asociații, reclamatul consideră că este dreptul organizatorilor să-i selecteze pe aceștia, arătând că au fost situații asemănătoare când Centrul Cultural nu a fost invitat la acțiuni similare organizate la Balványos sau Tușnad, unde de asemenea s-au discutat tematici care interesau și populația românească din Covasna și Harghita. În calitate de organizator al acestei manifestări, Centrul Cultural Toplița, nu a împiedicat pe nimeni să participe la dezbateri, nici în acest an și nici în cei anteriori în care a organizat manifestarea (din anul 2013) iar tematica enunțată s-a regăsit în toate cele șaisprezece ediții anterioare ale Universității de Vară, nefiind din acest punct de vedere nici o sesizare cu privire la ilegalitatea acesteia.

11. Centrul Cultural Toplița nu-și poate asuma în niciun fel declarațiile și luările de cuvânt ale niciunui participant la discuții și în același timp nici nu poate îngrădi dreptul la opinie sau - mai mult - să prevadă ce vor declara vorbitorii.

12. Cu privire la rezoluția adoptată de participanții la Universitatea de Vară de la Izvoru Mureșului, ea nu a fost nici redactată, nici semnată și nici asumată în niciun fel de Centrul Cultural Toplița. Acest fapt este evident din cercetarea tuturor informațiilor publice unde a fost publicată rezoluția. La fiecare din edițiile precedente, instituția nu a asumat în niciun fel aceste rezoluții, inclusiv din motivul de a nu fi parte în posibile conflicte interetnice. În nicio comunicare publică a Centrului Cultural Toplița (site-ul oficial, comunicate de presă etc.) nu se regăsește rezoluția menționată, dovadă evidentă că ea nu este asumată.

13. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr.6475/29.10.2019, reclamatul Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș arată că ediția Universității din anul 2019 menționată și cele precedente, ținute în fiecare an în luna august, fac parte dintr-un proiect național mai larg, este o activitate generoasă cu largă participare publică, care participare nu este restricționată și în care sunt dezbătute în cadru organizat decent, legal și democratic aspecte care prezintă interes pentru întreaga societate românească, comunitățile românești istorice din jurul granițelor naționale și din diaspora având o paletă largă de preocupări în varii domenii. Programul tuturor edițiilor a fost elaborat riguros și făcut public din timp prin mijloace comune de informare la care există acces pentru instituții, entități și persoane interesate,

inclusiv pentru participare și documentare în întreg programul desfășurat în care se țin comunicări, conferințe, intervenții ale participanților, programe culturale și artistice, puncte de vedere ale autorităților statului și ale instituțiilor centrale sau locale care pot participa fără nici o restricție.

14. Toate temele abordate, toate prezențele publice asumate de participanții care sunt autori au fost dezbătute/analizate fără a fi cenzurate, cu atât mai mult că participanții erau cunoscători avizați a tot ce se întâmplă în societatea românească, personalități cu notorietate pozitivă dobândită și atitudini care au privit viața cotidiană, inclusiv în zonele în care populația românească este minoritară. S-au făcut referiri cu privire la județele Covasna, Harghita și Mureș și interes manifestat pentru cunoașterea realităților și măsuri urgente pentru comunitățile românești din jurul României care nu se bucură de drepturile și generozitatea tradițională pe care România o manifestă față de minoritățile ce trăiesc pe teritoriul național. Au fost prezentate date concrete, statistici, reglementări necorespunzătoare sau depășite, evenimente, situații de necontestat ale relațiilor interetnice din zonă cu potențial impact negativ și repercursiuni pe termen lung, dar și apelul de a fi cercetat în profunzime fenomenul, de a fi ordonate măsuri oportune și puse lucrurile la punct, atât de către autoritățile centrale pe cale legislativă și administrativă cât și autoritățile locale care să nu profite sub cupola ce o dau majoritățile în situații permissive legislativ, precum și apelul la o normală conviețuire etnică în care să își găsească locul egal și plinar populația de origine română, protejarea comunităților românești tot mai reduse și în unele cazuri discriminate.

15. În plângere sunt citate parțial, chiar rupte din context, texte din luările de cuvânt și din rezoluția finală aprobată de participanți și dată publicității ca document al evenimentului organizat în cadrul Universității de Vară. Rezoluția Universității de Vară Izvorul Mureșului cuprinde atât cadrul comun cât și concluziile ce se desprind din dezbaterile ce au avut loc, fiind un document relevant și corect. Întregul text al Rezoluției, cât și textele pe care le selectează și le incriminează petenta, sunt o poziționare corectă, puncte de vedere exprimate cu rezervă și decență pentru a constitui baza unui dialog, exprimă o realitate devenită de notorietate și deci, de necontestat. Deși ciclul de activități culturale, civice, istorice, juridice, administrative și altele, obiect al Universității de Vară Izvorul Mureșului a fost în întregime public, cu participarea oricui dorește, nu și-a propus ca și la edițiile anterioare să se manifeste cu un spirit contradictoriu.

16. La manifestări au participat reprezentanți oficiali ai Președinției României, Guvernului (din diferite ministere și în mod deosebit pentru diaspora), din Parlament, TVR, prefecți, prelați, episcopie și alte autorități și entități de interes public care prin prezența lor au dat legitimitate și care sunt autoritățile tuturor românilor, inclusiv a celor care stau în spatele petiției.

V. Motivele de fapt și de drept

17. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept

18. Colegiul director reține că, în speta, petenta reclamă faptul că, în cadrul Universității de Vară de la Izvoru-Mureșului, ediția a XVII-a, care s-a desfășurat în perioada 11-17 august 2019, organizatorii au săvârșit fapte de discriminare prin instigare la ură pe criteriu etnic.

19. Având în vedere argumentele prezentate la dosar, Colegiul director constată că temele abordate, prezențele publice asumate de participanții care sunt autori au fost dezbătute/analizate fără a fi cenzurate, cu atât mai mult că participanții erau cunoscători avizați a tot ce se întâmplă în societatea românească, personalități cu notorietate pozitivă dobândită și atitudini care au privit viața cotidiană, inclusiv în zonele în care populația românească este minoritară. Cu ocazia Universității de Vară de la Izvorul Mureșului au fost prezentate date concrete, statistici, reglementări necorespunzătoare sau depășite, evenimente, situații de necontestat ale relațiilor interetnice din zonă cu potențial impact negativ și repercursiuni pe termen lung, dar și apelul de a fi cercetat în profunzime fenomenul, de a fi ordonate măsuri oportune și puse lucrurile la punct, atât de către autoritățile centrale pe cale legislativă și administrativă cât și autoritățile locale.

20. Art.15 din O.G nr.137/2000, prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

21. În cadrul Universității de Vară de la Izvoru-Mureșului, ediția a XVII-a, nu au fost manifestate comportamente cu caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, motiv pentru care nu se poate constata încălcarea unui drept al minorității maghiare.

Având în vedere cele menționate, Colegiul director va constata că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art 2 alin.1 și art 15 din O.G 137/2000 (nu există drept încălcat).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art 2 alin.1 si art 15 din O.G 137/2000 (nu există drept încălcat).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a). Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre, cu adresa de corespondență în mun. Sfântu-Gheorghe, str. Martinovics Ignac nr.2, jud. Covasna
 - b). Centrul Cultural Toplița, cu sediul în loc. Toplița, Str. N. Bălcescu nr. 55-57, jud. Harghita
 - c). Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș, cu sediul în Sfântu Gheorghe, Str. Grof Miko Imre nr. 2, jud. Harghita.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 10.06.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**AZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 15.07.2020

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.